

Årsrapport 2023 – Storkegruppen Vestjylland

15. april blev en ny rede opsat i Skjern enge, på en ejendom på Ånumvej mellem Skjern og Borris

Hvid Stork er en elsket fugl – i Vestjylland yngede ingen storkepar i perioden fra 1981 til 2019, hvor et nyt par sensationelt slog sig ned i Flynder ved Bækmarksbro, der var ynglesucces igen i 2020. I 2021 kom hunnen meget sent og der kom ingen æg og unger og det gentog sig i 2022 og lige så her i 2023. Storkegruppen blev oprettet for at understøtte rede opsætning og følge Hvid Stork i det vestjyske og forhåbentlig kan vores indsats være medvirkende til at vi får flere ynglepar i vores landsdel igen.

Marts 2024 – Lars HH

Indholdsfortegnelse

Indledning

Formål og arbejdsopgaver

Aktiviteter "Storkegruppen Vestjylland"

- Nye storkereder
- Renoverede storkereder
- Øvrige opsætninger/renoveringer i Vestjylland

Storke i Vestjylland 2023

Landsbestand – Det øvrige Danmark

Afrunding – konklusioner

Indledning og baggrund

Hvid Stork er en meget sjælden ynglefugl i Danmark og som de fleste ved, så har den været på nippet til at forsvinde helt.

Fra 1998 til 2019 har der ingen år været over 3 ynglepar i landet og i Vestjylland, som eksempel vis i 50'erne havde over 30 ynglepar, har storken i næsten 30 år ikke beboet nogen rede overhovedet. Sidste ynglepar med succes var i Lemvig i 1981, hvor 2 unger fløj fra reden på Vasegaarden og efterfølgende boede der i samme rede 1 stork i 1982 + 1983, samt der var et par i reden på Skjern station i 1990 + en enkelt stork i 1991.

.... men så skete der jo en sensation i 2019, da et helt nyt storkepar slog sig ned i en rede i Flynder lidt uden for Bækmarksbro og fik en unge på vingerne.

... og i 2020 kom parret igen tilbage og yngede og 3 fine unger fløj derfra i august. I Vestjylland skal vi helt tilbage til 1974 for at finde et år, hvor et storkepar har kunnet mønstre 3 unger.

Storkene.dk har gjort en stor indsats for storkene i Flynder og derfor snakkede Lars M.P. og Lars H.H. om at DOF-Vestjylland burde understøtte arbejdet og være en del af projektet lokalt omkring den populære fugl og derfor kontaktede vi storkene.dk i efteråret 2019 omkring vores tanker.

Efterfølgende har vi fået fin kontakt og i begyndelsen af juli 2020, da ungerne i Flynder blev ringmærket mødtes vi med nogle af folkene omkring storkene.dk og fik en god snak om hvad vores rolle kunne være.

... og derfor tog vi i efteråret 2020 initiativ til at oprette "Storkegruppen Vestjylland" for at understøtte og samarbejde med storkene.dk og DOF's storkegruppe for om muligt at forbedre forholdene, inklusive renovering af storkereder mv. for Hvid Stork i Vestjylland, så vi forhåbentlig kan få flere par til at slå sig ned steder i vores landsdel, på lokaliteter hvor der er OK fødegrundlag og dermed større chance for ynglesucces.

"Storkegruppen Vestjylland" [vil meget gerne modtage information](#) om Hvid Stork i Vestjylland og vil end videre opfordre storkerede værter til at få renoveret storkerederne, da den stigende storkebestand kan gøre at din rede pludselig bliver interessante for et "nyt storkepar", man har i hvert fald lov at håbe. 😊

Formål og arbejdsopgaver

- Lokalviden og kontakter
- Opsætning af nye storkereder på gunstige placeringer
- Registrering af rede stativer i Vestjylland
- Renovering af reder i Vestjylland
- Kontakt til storkene.dk
- Udbrede kendskabet til Hvid Stork og evt. af den vej kunne gøre opmærksom på at forbedre naturindholdet i ådale og agerland.
- Foranledige samarbejde med andre organisationer, kommuner og enkeltpersoner i det vestjyske, som har interesse i storken.
- Aktivere flere lokale DOF-medlemmer i projektet!

Deltagere i ”Storkegruppen Vestjylland”

Storkegruppen og iværksættere er:

Lars Møgeltoft Poulsen, Ulfborg

Tlf. 22 42 00 64

E-Mail: lars.m.poulsen@live.dk

Lars Holm Hansen, Grønbjerg

Tlf. 22 96 13 17

E-Mail: lholmh@gmail.com

- Lokale medlemmer har hjulpet med renovering af storkerederne i Skjern / Tarm området.
- Samarbejde med Tim borgerforening omkring opsætning af storkerede værter og lift.
- Samarbejde med Nr. Vosborg og Skærum mølle om opsætning af reder og lift

Stort Tak for hjælpen til alle som ”gav en hånd med” i Storkegruppen VJs arbejde i 2023.

Denne rapport er fabrikeret af Storkegruppen, Vestjylland og færdiggjort - marts 2024

”Storkegruppen Vestjylland”

Aktiviteter i storkegruppen siden opstart:

I 2019:

- kontakt til storkene.dk

I 2020

- Renovering af storkereden i Lønborg
- Ringmærkning og møde med storkene.dk i Flynder
- Undersøgelse af områder i Vestjylland hvor der tidligere har ynglet storke, med henblik på at opsætte rede master her, idet storkene.dk ville sponsorere 3 rede stativer til Vestjylland, hvis vi så sørger for at finde masten + får dem opsat.
- Ansøgning om støtte til indkøb af storkereder – Isobro
- Projektansøgning til DOF-Vestjylland: 2020 – 2022

I 2021

- Finde placeringer og storkerede værter på gunstige placeringer i det vestjyske.
- Indkøb af storkereder
- Til rigning af rederne med kyllingetråd, sphagnum, halm mv.
- 13. april blev 4 reder opsat med rigtig god hjælp af Ringkøbing Amts Højspænding
- Rederne blev opsat ved Skærum Folkeuniversitet, Nørre Vosborg og 2 i Tim området.
- Efter opsætning blev de 2 første reder gjort helt færdig.
- Nogle få dage efter blev Tim rederne også gjort helt klar, samt redene nær Brugsen i Tim blev ligeledes tjekket og fyldt op med spagnum og halm.

I 2022

- Møde i Sørvad med borgerforeningen, for hjælp til storkeredeplaceringer
- Undersøgelse af opsætningsmuligheder i Herning området
- Forsøg på at finde telefonpæle til rederne lykkedes ikke.

- Renovering af rederne i Tim området
- Renovering af rederne på Nr. Vosborg og Skærum mølle

I 2023

- Renovering af reder i Tim området
- Renovering af rede i Faster
- Renovering af rederne på Nr. Vosborg og Skærum mølle
- Opsætning af ny rede i Skjern enge
- Undersøgelser af rede opsætnings steder i samarbejde med Herning kommune

Nye storkereder

Storkegruppen "Vestjylland" fik en lille opgave, da storkene.dk fik den ide om, at det kunne være fint med en ny storkerede opsat i selve Skjernå-dalen. Vi gik i gang og fik aftale med en landmand på Ånumvej mellem Skjern og Borris, som selv skaffede en telefonpæl. 15. april kom Mogens Lange Petersen og Jesper Leegaard fra storkene.dk og hjalp med opsætningen og efterfølgende opfyldning af reden med sphagnum og halm + der blev yderligere renoveret nogle reder i Skjern-Tarm området.

Der blev arbejdet videre med storkereder i Herning området efter en henvendelse fra Herning kommune. Vi snakkede om det med rede pæle, men kommunen synes ikke at det er en god løsning med gamle telefonpæle, som jo er behandlet med en del ikke videre miljøvenlige stoffer og derfor blev aftalen, at kommunen i forbindelse med skovning på kommunens arealer ville fremskaffe et par, "lærkestammer", som så skulle tørres og derefter bruges til storkepæle i det kommende forår. Den ene opsætnings mulighed "Sahlholt", et perfekt storke rede sted, blev aftalt med ejerne, som i forvejen har et storkeredestativ på en af deres bygninger på ejendommen i det grønne bælte rundt om Herning.

Her kommer der forhåbentligvis til at stå en ny pæl med en storkerede på i 2024

Renovering af storkereder

I Tim blev de 3 reder ved henholdsvis Svingelvej, Tim Kirkevej og nær Brugsen tilset 28. marts og fyldt op med sphagnum og halm:

Her den renoverede rede på Tim Kirkevej

4. april blev en rede, som trængte i Faster ved Skjern opdateret med grene, halm og sphagnum

og det samme blev udført på storkerederne på Nr. Vosborg og Skærum mølle 18. april.

Her storkereden på Nr. Vosborg

Hvid Stork – Vestjylland 2023

Vestjylland fik ingen storkepar i 2023, men vi havde alligevel for 5. år i træk en beboet rede, men det kniber med at få tiltrukket en ny hunstork!

Der var igen i 2023 meget få storke på besøg i det vestjyske, dog havde "Kjeld" i Flynder et par gange visit og der var også et spændende besøg på storkerederne i Sørvad.

Udover disse landede der storke på yderligere et par reder, så der er da noget at berette om.

Der er alt i alt registreret 46 opsatte storkereder/stativer i Vestjylland + Kjeld har bygget en rede selv.

Kommune	Antal rede stativer registreret	Heraf renoveret	Rede besøg i 2023
Herning	9	5	3
Holstebro	8	6	1
Ikast-Brande	1		
Lemvig	6	2	1
Ringkøbing-Skjern	22	8	
Struer	0		

Ynglepar

Som skrevet herover fik vi heller ingen storkepar i 2023, men "Kjeld" var tilbage på reden 16.3. i Flynder, hvilket var 4 dage senere end i 2022, hvor den ankom 12. marts.

"Kjeld" havde besøg nogle gange igennem sæsonen, hvilket vidner om, at en beboet rede, selvom den ligger langt fra andre storkereder alligevel får besøg af forbi flyvende storke.

- 13.4. besøg af en ringmærket stork
- 25.4. + 26.4 var der igen besøg af en ringmærket stork på reden i Flynder. Ringen blev aflæst og viste at det var hanstorken "Benny", som blev udruget netop her i 2020, så særdeles spændende at den nu, som 3-årig vender tilbage til sin hjemegn og egentlig jo er kønsmoden nu.
- 5.5. havde Kjeld besøg af noget så usædvanligt, som en Sort Stork
- 11. + 12.5. igen besøg på reden
- 13.6. var der atter besøg, denne gang af 1 eller 2 storke

Sidste observation er ikke tastet i DOF-basen, men "Kjeld" blev seneste set 20. august, hvilket er nøjagtig samme dato, som den fløj mod syd i 2022.

På TV-Midtvests Storke-TV er der mere information om Storkeåret 2023 i Flynder reden.

<https://www.tvmidtvest.dk/storkereden-ved-baekmarksbro/efter-usaedvanlig-saeson-kjeld-har-forladt-reden>

Her printscreen fra TV Midtvest webcamera, hvor "Benny" er på besøg, han fløj fra netop denne rede i 2020

Storkereder, som har haft besøg i 2023:

Hele 4 storkerede udover ovennævnte viser, at der lige pludselig godt kan ske interessante ting også i Vestjylland.

Det mest spændende hændte 11. maj, hvor et antagelig ungt storkepar pludselig viste interesse for begge storkereder, som blev opsat i **Sørvad** i foråret 2022. Parret pendlede mellem de 2 reder og parring blev set, men desværre blev de kun et par dage og forsvandt igen.

Måske var storkene for unge? Og så var det jo også lige på det yderste i forhold til datoen for etableringen af et storkepar, så var de ankommet et par uger før kunne det måske være lykkedes?

Sørvad sogneforening, som har opsat rederne, var med det samme helt på stikkerne og arbejdede hurtigt med at skabe en sikkerhedszone, så folk ikke kom for tæt på, da det jo kan være med til at skræmme et ynglepar under etablering væk igen. Sogneforeningen håber de kommer igen i det nye år og vi krydser også fingre for at parret har fået smag for området!

Fotos fra Sørvad er modtaget af Esben Esmarch fra sogneforeningen.

På reden ved **Skærum mølle** var der storkebesøg 17.4. hvor en stork rastede i reden 15 – 20 minutter. Det er anden gang denne rede har haft besøg siden ”storkegruppen Vestjylland” tog initiativ til at den blev sat op i april 2021, første besøg var i juni 2021. Reden har sandsynligvis haft besøg et par gange yderligere i 2023 jf. folk på Skærum mølle, men registreringerne er ikke skrevet ned.

Det kan ikke ses om storken var ringmærket, vi kan håbe på det er Benny, der har været på udkig efter et sted at etablere sig, det kunne være fantastisk om den slog sig ned her i 2024, da storke jo ofte kommer tilbage til deres hjemegn.

Foto: Karen Marie Germann

13.4 var der storkebesøg i en rede ved **Karstoft mejeri**, som ligger i den sydligste del af Herning kommune.

Der [ligger en video](#) på Facebook fra besøget!

Øvrige Storkebesøg i Vestjylland:

Antallet af sete storke i Vestjylland i 2023 var omkring 25, så lidt flere end i 2022, men slet ikke som i 2020 og 2021.

- 2 rast Borris 10.4. er eneste iagttagelser i Skjern/Tarm området i 2023, 2 dagen efter i Hoager kan godt være de samme, som så er trukket længere nord på.
- 1 Herning 14.4. + 8.5.

- 1 Sørvad 6.5.
- Årets største flok på 5 fugle blev set ved Vildbjerg 9.5. og antagelig samme fugle overnattede i nogle grantræer ved Videbæk 14.5.
- 1 Herborg 22.5.
- 1 Ulfborg 27.5.
- 9.6. 3 overnattende på silo, Skarrild
- 15.6. 4 fouragerende storke Ejstrupholm
- Og endelig sluttede en ung svensk ringmærket stork fra 2023 året af i Vestjylland, med et ophold i en uges tid fra 29.9. til 7.10. nær Kloster på Holmsland.

Landsbestanden

Storkebestanden i Danmark steg med et enkelt par til 10, i forhold til 2022.

I 2021 og 2022 kom der unger i 4 reder, dette tal steg til 6 reder i 2023 og det er jo væsentlig for storkebestanden, at der bliver flere rutinerede ynglepar. Ungeantallet totalt steg derfor også fra 11 i 2022 til 16 unger i 2023 og det er jo ret positivt for den videre udvikling i bestanden i Danmark.

- Parret i **Gundsølle**, er særdeles erfarent og trækker ikke væk om vinteren. Begge storke her er født i 1997 i Sverige og således nu 26 år. I 2023 fik de en enkelt unge på vingerne. Der er kun dette ene ynglepar på Sjælland og der for uden en enkelt beboet rede i Veksø med én svensk han stork.
- Sønderjylland er logisk nok det område hvor der er flest storkepar og med storkene.dk's storkemur, hvor der er sat nye reder op de gunstigste steder, afføder det at der meget aktivitet her og derfor øgedes det sønderjyskes antal af storkepar fra 5 i 2021 + 2022 til 7 par i 2023. Der er 3 rutinerede par i **Smedager**, **Rens** og **Jejsing** og fra disse reder ud fløj henholdsvis: 2, 4 og 3 unger. Der var et par i **Broderup** for 4. år i træk, men måske pga. en ny han i parret gik de ikke i gang med at yngle. Der var nye par i **Ubjerg**, **Uge** og **Kliplev**, men alle 3 steder lykkedes det ikke at få unger.

- I Vestjylland var reden i **Flynder** beboet for 5. år i træk, men kun af ”Kjeld”.
- Årets store overraskelse udspillede sig på Djursland, hvor **Revn** parret, som opholdt sig hele sommeren i 2022, kom tilbage og ynglede i 2023. Der fløj 2 unger fra denne rede og de blev sammen med 4 unger fra et helt nyt par i **Ramten** på Norddjursland de første udfløjene storkeunger på Djursland siden 1965. Seneste der var et succesfyldt storkepar i det hele taget i Østjylland var i Randers i 1990, så det bliver rigtig spændende om de 2 par vender tilbage i det nye år.

På storkene.dk kan man læse mere om [storkeparrene](#) i Danmark

Her en oversigt over Hvid Storks ynglelokaliteter de seneste 7 år fordelt på landsdele:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
København	1	1	1	2	1	1	1
Sønderjylland	1	1	1	3	5	5	7
Sydvestjylland						1	
Vestjylland			1	1	1	1	
Østjylland				1		1	2
I alt - Ynglepar	2	2	3	7	7	9	10
Enlige - storke	2	-	-	-	2	-	
Ungeantal	3	8	6	6	10	11	16

Afslutning – Konklusioner - Arbejdsopgaver

- Storkeprojektet fik vedligeholdt de 4 ny opsatte reder fra 2021 + den ved Tim brugs med hjælp fra Tim Borgerforening og Nr. Vosborg, samt en rede i FASTER nord for Skjern.
- Med hjælp fra storkene.dk blev der opsæt en ny storkerede på Ånumvej mellem Borris og Skjern.
- Vi har registreret i alt 46 storkereder/stativer på pæle/tage i Vestjylland.

- Renovering af reder til 2023 sæsonen, projektets reder + dem i Skjernå området!
- Samarbejde/snak med Herning kommune om opsætning af storkereder i Herning.
- Hjælpe til med opsætning/renovering/placeringer/vejledning af storkereder
- Fortsat samarbejde med storkene.dk / Storkegruppen i DOF og andre aktører
- Som et kuriosum kan til slut her, nævnes at natten mellem 11. og 12.5. var der et storkepar både i reden i Flynder og i en af rederne i Sørvad. 2 par i reder på samme tid i Vestjylland, det har der sandsynligvis ikke været siden 1977, hvor der endnu var 2 ynglepar i henholdsvis Lemvig og Tarm.

Links:

"Benny på besøg i Flynder"

<https://www.tvmidtvest.dk/storkereden-ved-baekmarksbro/drama-i-storkereden-der-kan-godt-opstaa-kamp>

Fotos: Lars HH, hvor der ikke står andet!